

Verbrandingstoestel houtpellets in studentenhuus

Advies 1708-1

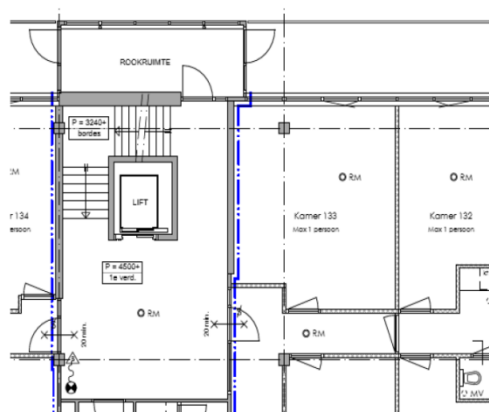
Trefwoorden: Bouwbesluit 2012, kamergewijze verhuur, vergunningplicht, handhaving, rechteus verkregen niveau, bestaande bouw, WBDBO, compartimentering, verbouw, restrisico

Datum: 2 augustus 2017

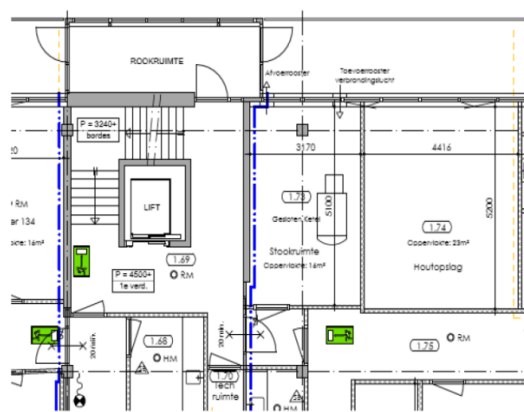
Status: Definitief

■ Beschrijving

Op de eerste verdieping van een appartementengebouw met kamers voor kamergewijze verhuur is onlangs verbouwd. Hiervoor is een omgevingsvergunning voor het bouwen verleend. Bij inspectie van de gemeente, na realisatie, bleek dat twee kamers grenzend aan de lifthal, in afwijking van de afgegeven vergunning, zijn verbouwd tot stookruimte voor een verbrandingstoestel voor houtpellets en een opslagruimte voor de benodigde houtpellets (geperste houtkorrels) hiervoor. Beide ruimtes samen beslaan een vloeroppervlakte van ongeveer 4,2 m². De oorspronkelijke wand tussen de twee kamers is verplaatst. De hierdoor ontstane grotere ruimte is bedoeld als opslagruimte voor de houtpellets. In de kleinere ruimte is het pellettoestel geïnstalleerd met een, volgens de gebouweigenaar, nominale belasting van 150 kW en een, volgens de gemeente, nominale belasting van meer dan 160 kW.

Figuur 1 Vergunde toestand

Figuur 2 Gerealiseerde toestand

De gemeente is van mening dat het pellettoestel in een afzonderlijk brandcompartiment moet liggen omdat de nominale belasting hoger dan 160 kW is (Bouwbesluit 2012 artikel 2.89 zevende lid). De verplaatste tussenwand tussen stookruimte en de ruimte voor opslag van houtpellets is, volgens de gemeente, onderdeel van die compartimentering. Voor het verplaatsen hiervan is een omgevingsvergunning voor de activiteit 'bouwen' vereist die aanvankelijk nooit was aangevraagd. Een latere omgevingsvergunningaanvraag hiervoor is geweigerd. Vanuit de opslagruimte wordt volgens de gemeente een transportband geïnstalleerd naar het pellettoestel toe. De gemeente voorziet een gevaarlijke situatie in het gebruik. Daarom heeft de gemeente inmiddels een last onder dwangsom opgelegd en aangegeven aan legalisatie van deze nieuwe situatie te willen meewerken indien een nieuwe ontvankelijke omgevingsvergunningaanvraag wordt ingediend.

Gebouweigenaar stelt zich op het standpunt dat het pellettoestel niet in een afzonderlijk brandcompartiment hoeft te zijn gelegen omdat de nominale belasting niet meer dan 150 kW bedraagt. Van verandering van de

Verbrandingstoestel houtpellets in studentenhuus

Advies 1708-1

brandcompartimentering is dan ook geen sprake en een omgevingsvergunning voor het bouwen is dan ook niet nodig.

Adviesvraag

Moet een nieuw geplaatst verbrandingstoestel met een nominale belasting van 150 kW in een bestaand gebouw op grond van artikel 2.85 van het Bouwbesluit 2012 in een afzonderlijk brandcompartiment zijn gelegen?

Standpunt belanghebbende

Rechtens verkregen niveau

Er was in de bestaande toestand geen technische ruimte aanwezig, geen verbrandingstoestel en geen afzonderlijk brandcompartiment. Het verbrandingstoestel is aangebracht, zonder dat dit in een afzonderlijk brandcompartiment is gelegen.

Het Infoblad "Het Bouwbesluit 2012 Verbouw en functiewijziging" van het Ministerie van BZK geeft op pagina 3 aan: *"Het niveau bestaande bouw is van toepassing indien er geen sprake is van een actueel kwaliteitsniveau of indien dat niveau lager ligt dan het niveau bestaande bouw voor de (nieuwe) gebruiksfunctie. In dat geval moet bij verbouw de ondergrens van het rechtens verkregen niveau worden aangehouden en dat is te allen tijde bestaande bouw."*

Omdat er in de bestaande situatie nog geen afzonderlijk brandcompartiment en nog geen verbrandingstoestel aanwezig was, moet voor de toetsing uitgegaan worden van de ondergrens van Bouwbesluit 2012 niveau bestaande bouw. De maatstaf voor toetsing is dus 160 kW.

2 / 7

Omdat de volgens artikel 2.85 van het Bouwbesluit 2012 van toepassing zijnde grenswaarde van 160 kW niet wordt overschreden ($150 \text{ kW} < 160 \text{ kW}$), hoeft de ruimte waarin het verbrandingstoestel wordt opgesteld niet als afzonderlijk brandcompartiment uitgevoerd te worden. Uit artikel 2.88, derde lid, aanhef en onder d, van het Bouwbesluit 2012 volgt zelfs dat de ruimte in het geheel niet in een brandcompartiment gelegen hoeft te zijn. Dat betekent dat er geen brandwerende scheiding tussen de ketelruimte en het overige deel van het gebouw vereist is.

Verbouwing niet-vergunningplichtig

Het realiseren van de ketel en het plaatsen van de wanden die de ruimte vormen waarin de ketel staat, mocht daarom volgens artikel 2.1 derde lid van de Wabo, artikel 2.3 en bijlage II, artikel 3 achtste lid van het Bor, vergunningvrij plaatsvinden. Immers, het betreft een bouwactiviteit die een verandering van een bouwwerk impliceert die geen verandering van de draagconstructie is, geen verandering van de brandcompartimentering of beschermde subbrandcompartimentering, geen uitbreiding van de bebouwde oppervlakte, en geen uitbreiding van het bouwvolume.

Gebruik

Volgens artikel 7.8 van het Bouwbesluit 2012 mogen er in een technische ruimte met een of meer verbrandingstoestellen met een totale nominale belasting van meer dan 130 kW geen brandbare goederen zijn opgeslagen of opgesteld. In het handhavingsbesluit van 11 april 2017 wordt reeds opgemerkt dat er een wand tussen de opslag van de brandstof en de technische ruimte is aangebracht.

Verbrandingstoestel houtpellets in studentenhuus

Advies 1708-1

Artikel 7.8 van het Bouwbesluit 2012 is dan ook niet van toepassing op de naastgelegen, fysiek afgescheiden ruimte. Er geldt geen eis dat een aangrenzende ruimte brandwerend afgescheiden moet zijn om aan artikel 7.8 te voldoen; dit voorschrift ziet slechts toe op gebruik en niet op brandwerendheid. Het gebruik van de installatie leidt dan ook niet tot strijdigheid met artikel 7.8 van het Bouwbesluit 2012.

Standpunt bevoegd gezag

Tijdens een inspectie is vastgesteld dat de stook- / opslagruimte voor brandstoffen en daarmee de brandcompartimentering ten behoeve van de stookinstallatie wordt gewijzigd door het plaatsen van een wand tussen de opslag en de stookinstallatie. Tevens is geconstateerd dat de stookinstallatie afkomstig is van een andere locatie en hier onlangs is geïnstalleerd. Het betreft volgens de gemeente een installatie met een nominale waarde van beduidend meer dan 160 kW. Al eerder is handhavend opgetreden tegen de ingebruikname van deze installatie ter voorkoming van een gevaarlijke situatie. Daarbij valt te denken aan explosiegevaar dat zich kan voordoen als gevolg van een hoge circulatie van stof dat in beweging komt bij bevoorrading. De wijze van aanvoer is daarbij van belang. Verder is –in het kader van milieuregelgeving– een keuring van het toestel op veilig functioneren vereist. Niet duidelijk is of hieraan is voldaan. Bij de vorige installatie ontbrak deze keuring en is handhavend opgetreden. De stookinstallatie beschikt niet over een adequate rookgasafvoer. Deze is, ter uitvoering van een eerder opgelegd dwangsbesluit, verwijderd, maar leidt ten aanzien van het gebruik van de stookinstallatie tot de conclusie dat dit niet is toegestaan.

Artikel 2.89 lid 7 van het Bouwbesluit bepaalt voor een bestaand gebouw dat een technische ruimte waarin een of meer verbrandingstoestellen met een totale nominale belasting van meer dan 160 kW worden opgesteld een afzonderlijk brandcompartiment is.

3 / 7

Artikel 7.8 van het Bouwbesluit schrijft voor dat in een ruimte met een of meerdere verbrandingstoestellen met een totale nominale belasting van meer dan 130 kW geen brandbare goederen zijn opgeslagen of worden opgesteld.

Voor het wijzigen van de brandcompartimentering is een omgevingsvergunning voor de activiteit 'bouwen' vereist. Deze ontbreekt. Voor deze stook-/opslagruimte is nimmer een omgevingsvergunning verleend. Deze staat ook niet op de bouwtekening behorende bij de vergunning van 20 juni 2013. Een latere aanvraag om omgevingsvergunning waarin de stook-/opslagruimte wel was vermeld is geweigerd. Wij stemmen niet in met het voortzetten van de werkzaamheden. Ook het in gebruik nemen van de stookinstallatie is niet toegestaan.

Verbrandingstoestel houtpellets in studentenhuus

Advies 1708-1

Uitgangspunten

Het advies is gebaseerd op de volgende documenten:

1. Adviesaanvraag van 28 april 2017;
2. Handhavingsbesluit van de gemeente, van 11 april 2017;
3. Notitie "brandcompartimentering pelletketel" door brandveiligheidsadviseur, van 20 april 2017.

Inhoudelijke beschouwing adviesvraag

De adviescommissie heeft bij de behandeling van de adviesvraag het volgende overwogen:

Afbakening

- Het Bouwbesluit 2012 stelt verschillende prestatie-eisen. Deze adviesaanvraag beperkt zich tot de eisen ter beperking van de uitbreiding van brand. Daarbij zijn ook de gebruiksvoorschriften uit Afdeling 7.1 van het Bouwbesluit relevant (voorkomen van brandgevaar en ontwikkeling van brand). Eisen ten aanzien van de installatie zelf en het veilig functioneren daarvan blijven hier buiten beschouwing.

Veiligheidsniveau

- In dit geval gaat het om een verbouwing in een bestaand appartementengebouw waarin een technische ruimte met een verbrandingstoestel op basis van het verbranden van houtkorrels (pellets) wordt gerealiseerd en een opslagruimte voor de opslag van de houtpellets die als brandstof voor het pellettoestel worden gebruikt. Volgens de aanschrijving van de gemeente worden de pellets via een transportband vanuit de opslagruimte naar het pellettoestel getransporteerd.
- Volgens de artikelen 1.12 (Verbouw) in combinatie met artikel 2.85 (Verbouwartikel) van Bouwbesluit 2012 is het rehtens verkregen niveau van toepassing ten aanzien van de Bouwbesluit-eisen voor de beperking van de uitbreiding van brand.
- Vóór de verbouwing waren nog geen technische ruimte voor de opstelling van een pellettoestel, geen opslagruimte voor houtpellets en geen pellettoestel en transportband aanwezig. Er is dus, voorafgaande aan deze verbouwing, nog geen sprake van een feitelijk kwaliteitsniveau, zijnde het resultaat van de toepassing van de voorschriften die op de oorspronkelijke bouw en de latere verbouwingen van toepassing waren. Als 'minimale veiligheidsniveau' geldt daarom bij verbouw het niveau bestaande bouw als ondergrens van het rehtens verkregen niveau. Eventuele vereiste brandscheidingen tussen aangrenzende brandcompartimenten dienen bij verbouw, volgens artikel 2.85, een brandwerendheid van ten minste 30 minuten te behalen.
- Voor het gebruik van de verbouwde ruimten gelden onverkort de voorschriften uit hoofdstuk 7 van het Bouwbesluit 2012.
- In de beschouwing hieronder worden de technische ruimte voor de opstelling van het pellettoestel en de opslagruimte voor houtpellets afzonderlijk belicht.

4 / 7

Verbrandingstoestel houtpellets in studentenhuus

Advies 1708-1

Technische ruimte met pellettoestel

- De informatie over de nominale belasting van het verbrandingstoestel (150 kW of meer dan 160 kW) is strijdig. Hieronder worden daarom beide scenario's belicht.
- Men moet in beginsel uitgaan van wat de gebouweigenaar aan het bevoegd gezag aangeeft. Bij vergunningvrij bouwen is er geen verplichting tot het aanleveren van indieningsbescheiden. Bevoegd gezag kan dus, bij twijfel over het door de gebouweigenaar aangegeven opgesteld vermogen van het verbrandingstoestel, daarover geen informatie opeisen om te onderzoeken of dit een motief levert voor handhavend optreden. Het bevoegd gezag zal daarvoor bijvoorbeeld via een stookproef het feitelijk vermogen moeten aantonen.

Scenario 1: Pellettoestel met nominale belasting van niet meer dan 160 kW.

- Een technische ruimte met een gebruiksoppervlakte van niet meer dan 100 m² en bestemd voor een of meer verbrandingstoestellen met een totale nominale belasting van ten hoogste 160 kW, hoeft volgens artikel 2.88 eerste lid in combinatie met het derde lid onder d. van Bouwbesluit 2012 (bestaande bouw) niet in een brandcompartiment te zijn gelegen. Volgens de toelichting bij dit artikel in de artikelsgewijze Nota van Toelichting van Bouwbesluit 2012 mag aangenomen worden "dat in de genoemde ruimten het risico op een onbeheersbare brand verwaarloosbaar is, zodat het niet nodig is dat die ruimte in een brandcompartiment ligt."
- Daardoor is het toegestaan dat het pellettoestel in een technische ruimte wordt geplaatst die niet-brandwerend is afgescheiden van het brandcompartiment met de woonfunctie voor kamergewijze verhuur waarin deze ruimte zich bevindt.

5 / 7

Scenario 2: Pellettoestel met nominale belasting van meer dan 160 kW.

- Een technische ruimte met een gebruiksoppervlakte van meer dan 100 m² of een technische ruimte waarin een of meer verbrandingstoestellen met een totale nominale belasting van meer dan 160 kW worden opgesteld, moeten als een afzonderlijk brandcompartiment uitgevoerd zijn volgens artikel 2.89 zevende lid van Bouwbesluit 2012.
- Artikel 2.90 eerste lid luidt: "De volgens NEN 6068 bepaalde weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag van een brandcompartiment naar een ander brandcompartiment en een besloten ruimte waardoor een extra beschermde vluchtroute voert is ten minste 20 minuten."
- De technische ruimte waarin het pellettoestel is opgesteld dient daarom ten minste 20 minuten brandwerend te zijn afgescheiden van de aangrenzende woonfunctie voor kamergewijze verhuur en van de lifthal. Ook via de gevel en de vloeren is een minimale WBDBO van 20 minuten vereist naar de brandcompartimenten onder en boven. Indien de bestaande scheidingsconstructie hiertussen onvoldoende brandwerend blijkt te zijn, moet de scheidingsconstructie worden aangepast en dient, volgens artikel 2.85, ten minste 30 minuten brandwerendheid te worden gerealiseerd voor de aan te passen scheidingsconstructie.

Verbrandingstoestel houtpellets in studentenhuus

Advies 1708-1

Wand tussen stookruimte en ruimte voor opslag van houtpellets

- Artikel 7.8 van Bouwbesluit 2012 luidt als volgt: "In een technische ruimte met een of meer verbrandingstoestellen met een totale nominale belasting van meer dan 130 kW zijn geen brandbare goederen opgeslagen of opgesteld."
- Uit de aanschrijving van de gemeente blijkt dat er een transportband tussen de ruimte voor opslag van houtpellets en het pellettoestel in de stookruimte is geïnstalleerd. De adviescommissie gaat ervan uit dat deze door de scheidingswand tussen beide ruimten voert.
- De houtpellets zijn, naar de mening van de adviescommissie, in dit geval niet in dezelfde ruimte opgeslagen. De situatie voldoet daarmee aan artikel 7.8. Het feit dat er een doorvoeropening tussen de ruimtes is aangebracht doet daar niets aan af, omdat artikel 7.8 geen eisen stelt aan de scheidingsconstructie tussen beide ruimten.

Ruimte voor opslag van houtpellets

- De houtpellets zijn volgens tabel 7.6 van het Bouwbesluit 2012 op zichzelf niet als een brandgevaarlijke stof gekwalificeerd. De opslag hiervan is dan ook publiekrechtelijk niet gebonden aan een maximaal toegestane hoeveelheid voor zover dit geen restrisico oplevert.
- Artikel 7.10 (Restrisico brandgevaar en ontwikkeling van brand) uit Bouwbesluit 2012 luidt als volgt:

Onverminderd het bij of krachtens dit besluit bepaalde is het verboden in, op, aan of nabij een bouwwerk voorwerpen of stoffen te plaatsen, te werpen of te hebben, handelingen te verrichten of na te laten, werktuigen, middelen of voorzieningen te gebruiken of niet te gebruiken of anderszins belemmeringen op te werpen of hinder te veroorzaken waardoor:

- a. brandgevaar wordt veroorzaakt, of*
- b. bij brand een gevaarlijke situatie wordt veroorzaakt.*

6 / 7

- De gemeente voorziet een mogelijk gevaar voor een stofexplosie bij bevoorrading van nieuwe houtpellets. Dit zou brandgevaar kunnen opleveren en vormt volgens de gemeente een restrisico waarmee rekening moet worden gehouden. De gemeente heeft het gevaar naar het oordeel van de adviescommissie onvoldoend gemotiveerd voor handhavend optreden. Door de commissie gevonden documentatie over stofexplosie bij houtpellets richt zich op de risico's bij de productie en niet op het gereede product. Een kenmerk van het gereede product is volgens leveranciers juist het ontbreken van stofoverlast en zodoende ook van stofexplosiegevaar.
- De belanghebbende kan bezwaar aantekenen en uiteindelijk beroep instellen tegen het besluit van de gemeente om de ruimte voor de opslag van houtpellets niet in gebruik te mogen nemen als gevolg van de kans op een stofexplosie.
- De ruimte voor opslag van houtpellets hoeft volgens het Bouwbesluit niet brandwerend te zijn afgescheiden van de woonfunctie voor kamergewijze verhuur.

Wel of niet vergunningplichtig

- Op grond van artikel 3 achtste lid van bijlage II van het Bor is een omgevingsvergunning voor het bouwen vereist indien de verbouwing betrekking heeft op een verandering van de brandcompartimentering. Het verplaatsen van de niet-constructieve en niet-brandwerende scheidingswand tussen twee kamers is niet omgevingsvergunningplichtig. Ook het plaatsen van een stooktoestel met een totale nominale belasting lager dan 160 kW binnen een bestaand brandcompartiment is niet omgevingsvergunningplichtig. Ten slotte is ook het realiseren van een ruimte waarin een, volgens het Bouwbesluit als niet-brandgevaarlijke stof

Verbrandingstoestel houtpellets in studentenhuus

Advies 1708-1

gekwalificeerde, brandstof (houtpellets) wordt opgeslagen, niet omgevingsvergunningplichtig voor de activiteit bouwen.

- Op grond van artikel 1.18 eerste lid onder b van Bouwbesluit 2012 moeten gebruik van de stookruimte en de ruimte voor opslag van houtpellets onderdeel uitmaken van een gebruiksmelding voor de woonfunctie voor kamergewijze verhuur, voor zover deze onderdeel uitmaken van het brandcompartiment waarin de woonfunctie voor kamergewijze verhuur is gelegen.

■ Advies

Gelet op het voorgaande adviseert de commissie met betrekking tot de toepassing van de bouwvoorschriften voor deze casus / in dit geval:

Moet een nieuw geplaatst verbrandingstoestel met een nominale belasting van 150 kW in een bestaand gebouw op grond van artikel 2.85 van het Bouwbesluit 2012 in een afzonderlijk brandcompartiment zijn gelegen?

Nee, uit artikel 2.89, zevende lid volgt dat een verbrandingstoestel met een nominale belasting van 160 kW of minder in een bestaand gebouw niet in een afzonderlijk brandcompartiment behoeft te liggen.

Overigens merkt de commissie voor deze casus / dit geval nog op:

- De adviescommissie constateert dat er in de aangeleverde stukken geen overeenstemming is tussen aanvrager en gemeente over de nominale belasting van het pellettoestel. Mocht de gemeente handhavend willen optreden vanwege het plaatsen van een ketel met een te hoog nominaal vermogen voor een niet als afzonderlijk brandcompartiment aangemerkte ruimte, dan zal de gemeente haar handhavend optreden moeten motiveren. Bij vergunningvrij bouwen mag belanghebbende niet worden verplicht tot het aanleveren van aanvullende gegevens om het handhavend optreden te onderbouwen.
- Het is verboden om een woonfunctie voor kamergewijze verhuur in gebruik te nemen zonder of in afwijking van een gebruiksmelding. Dit geldt ook voor de gebruiksbestemming van een ruimte met een opstelplaats voor een stooktoestel en van een ruimte voor de opslag van pellets.
- Artikel 1.21 biedt de mogelijkheid tot het stellen van nadere voorwaarden na gebruiksmelding uit oogpunt van brandveiligheid. Dit biedt de gemeente niet de mogelijkheid tot het stellen van nadere bouwtechnische eisen, maar wel tot het stellen van beperkingen aan het gebruik als bedoeld in hoofdstuk 7 van het Bouwbesluit 2012.

7 / 7

